

สรุปคำบรรยายโครงการอบรมเชิงวิชาการ เรื่อง “การฝึกอบรมวิชาครู รุ่นที่ 5 (1/2562)”

หัวข้อ “การจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้”

โดย รศ.อิสยา จันทร์วิทยานุชิต

เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562

ณ ห้องบรรยาย 3 อาคารอำนวยการ ชั้น 3

การจัดการเรียนรู้แบบเน้นผลลัพธ์คือการจัดการเรียน การสอนที่มีการระบุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาอย่าง ชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ที่ระบุไว้ได้

การศึกษาเชิงผลลัพธ์ (OBE) เป็นการศึกษาที่เน้นการออกแบบ "กระบวนการ" เพื่อเปลี่ยนแปลง (Change) ผู้เรียนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลจากหลักสำคัญของ OBE คือ ต้องมีเป้าหมาย (Goal) ที่ กำหนดเป็นรูปธรรมด้วยผลการเรียน (Learning Outcome) และผู้เรียนทุกคนต้องประสบความสำเร็จ (Accomplishment) Accomplishment) Accomplishment)(รศ.ดร. บัณฑิต ทิพากร. มจร.)

Learning outcomes (ผลลัพธ์การเรียนรู้) คือ ความคาดหวังว่านักศึกษาจะมีความสามารถที่จะ ทำได้ตามผลลัพธ์ของการเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ การให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ กระบวนการ ในการเจาะจงผลลัพธ์จะเป็นสิ่งควบคุมกิจกรรมการเรียนการสอนใน outcome-based learning ทุกหลักสูตร และการเรียนการสอนถูกกำหนดมาเพื่อผลิตลักษณะเฉพาะของนักศึกษาเมื่อจบการศึกษาไป

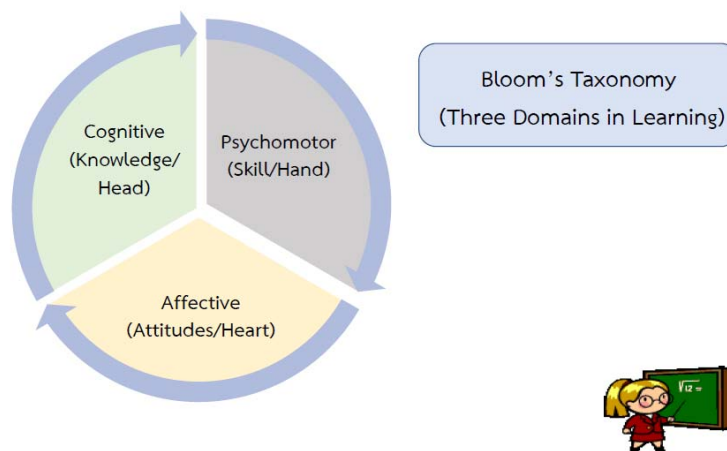
การศึกษาเชิงผลลัพธ์ (OBE) เป็นทฤษฎีการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย (goal) ที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ (Competence) (Competence) ที่สามารถมี ... เป็น.... และ ทำ..... ได้ เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ (รศ.ดร. ศศิธร สุวรรณเทพ. มจร.)

Key Concept of OBE

1. ตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน (Clarify of focus) Clarify of focus) คือ สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่ง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- สมรรถนะแกนกลาง (Core Competency) หมายถึง ความรู้ทักษะ และคุณลักษณะทั่วไปที่ใช้ในการ ปฏิบัติงาน เช่น การสื่อสาร การคำนวณ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น
- สมรรถนะอาชีพ (Occupational Competency) หมายถึง ความรู้ความสามารถและทักษะเฉพาะใน การปฏิบัติงานในแต่ละสาขางานหรือสาขาวิชาชีพ (Functional Competency)

2. ใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้(Learning outcome) (Learning outcome) เป็นตัวตั้งในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล (Backward curriculum design curriculum design)
3. โดยให้ไปในทิศทางเดียวกันอย่างสร้างสรรค์ (Constructive alignment) Constructive alignment)
4. จัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย (Create learning Create learning / Expanded opportunities) Expanded opportunities) สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน
5. มีการประเมินผล ตามผลลัพธ์การเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้รวมทั้งมีการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (Outcome assessment and continuous improvement assessment and continuous improvement)

ลักษณะการเรียนรู้ ได้เป็น 3 ด้าน

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

เป็นจุดประสงค์ทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทางด้านสติปัญญา คือความรู้ ความเข้าใจ การใช้ความคิด พุทธิพิสัยแบ่งออกเป็น 6 ระดับ คือ

1.1 ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกเนื้อหาความรู้ และระลึกได้เมื่อต้องการนำมาใช้

1.2 ความเข้าใจ หมายถึง การเข้าใจความหมายของเนื้อหาสาระ

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง การนำเอาเนื้อหาสาระ หลักการ ความคิดรวบยอด และทฤษฎีต่าง ๆ ไปใช้

ในรูปแบบใหม่

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกเนื้อหาให้เป็นส่วนย่อยเพื่อค้นหาคำประกอบ โครงสร้าง หรือความสัมพันธ์ในส่วนย่อยนั้น

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถที่จะนำองค์ประกอบหรือส่วนย่อย ๆ นั้นเข้ามารวมกัน เพื่อให้เป็นภาพที่สมบูรณ์เกิดความกระจ่างใสในสิ่งเหล่านั้น

1.6 การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยผู้กำหนดตัดสิน ขึ้นมาเอง

2. จิตพิสัย (Affective Domain)

เป็นจุดประสงค์ที่เกี่ยวกับความรู้สึกทางจิตใจ ซึ่งรวมถึงความสนใจ อารมณ์ เจตคติ ค่านิยมและ
คุณธรรม กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในเหล่านี้จะเกิดตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 การรับ คือการที่นักเรียนได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม

2.2 การตอบสนอง คือการมีปฏิกิริยาโต้ตอบกับสิ่งแวดล้อมที่รับเข้ามาด้วยความเต็มใจ

2.3 การเห็นคุณค่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังที่รับรู้สิ่งแวดล้อม และมีปฏิกิริยาโต้ตอบสังเกตได้จาก
พฤติกรรมที่ยอมรับค่านิยมใดค่านิยมหนึ่ง

2.4 การจัดรวบรวมเป็นการพิจารณา และรวบรวมค่านิยมให้เข้าเป็นระบบค่านิยมหรือสร้างมโนทัศน์
ของค่านิยม

2.5 การพิจารณาคุณลักษณะจากค่านิยมเป็นเรื่องของความประพฤติ คุณสมบัติ และคุณลักษณะของ
แต่ละบุคคลที่เป็นผลของความรู้สึก

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

เป็นจุดประสงค์ ที่เกี่ยวกับทักษะในการเคลื่อนไหว และใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายมีลำดับการ
พัฒนาดังนี้

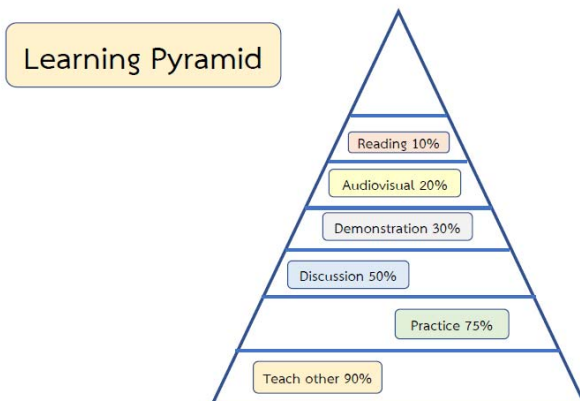
3.1 การเลียนแบบ เป็นการทำตามอย่างที่คุณครูให้ หรือดูแบบจากของจริง

3.2 การทำตามคำบอก เป็นการทำตามตัวอย่างที่คุณครูให้

3.3 การทำอย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นการกระทำโดยนักเรียนอาศัยความรู้ที่เคยทำมาก่อนแล้ว
เพิ่มเติม

3.4 การทำถูกต้องหลากหลายรูปแบบ เป็นการกระทำในเรื่องคล้ายๆกันและแยกรูปแบบได้ถูกต้อง

3.5 การทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ เป็นการทำให้เกิดความชำนาญ และสำเร็จในเวลาที่รวดเร็ว

1. Reading 10% การเรียนโดยการอ่านนั้นจะได้ผลอยู่ประมาณ 10% มันช่วยให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจในตอนที่ยังอ่านเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าไม่ทบทวนก็สามารถถูกลืมไปได้ในที่สุด และไม่สามารถจำได้ทั้งหมด
2. Audio and Visual 20% การเรียนที่ได้ผลเพิ่มมากขึ้นมาคือการเรียนแบบการฟังและดูวิดีโอ การฟังเสียง ดูรูปภาพ หรือวิดีโอ มันทำให้สมองเราได้เห็นและคิดตาม และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดีขึ้น
3. Demonstration 30% การเรียนแบบเห็นตัวอย่างจริงนั้นเป็นการเรียนที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมาถึง 30% เช่น การสาธิตให้ดูของอาจารย์ผู้สอน
4. Discussion 50% การเรียนที่ได้ผลเพิ่มขึ้นมาคือการเรียนแบบพูดคุยและแบ่งปันความคิดเห็น มันได้ผลมากถึง 50% เลยทีเดียว เช่น การเรียนเป็นกลุ่ม
5. Practice doing 75% ถ้าจะให้ดีที่สุดต้องปฏิบัติลงมือทำจริง การเรียนเช่นนี้ทำให้ผู้เรียนได้ลงทำจริง มันได้ผลมากถึง 75% มันทำให้เจอปัญหา และเข้าใจในสิ่งที่ทำมากขึ้น และมันก็ทำให้เรียนรู้ได้มากที่สุดแล้ว
6. Teach other 90% สุดท้ายคือการสอนคนอื่น หลังจากที่ได้เรียนมาจากวิธีต่าง ๆ ทั้งหมดแล้ว สามารถใช้ความรู้ที่มีไปสอนคนอื่น ๆ ได้ นั่นหมายถึงได้เรียนรู้สิ่งนั้นกับมากถึง 90%

Assessment

Method (วิธีการ)

การเรียนการสอนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้วผู้สอนจะประเมินผลการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

การประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Assessment) เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อค้นหาว่าผู้เรียนเรียนรู้จะไรมาบ้าง เกี่ยวกับสิ่งที่จะเรียน สิ่งที่อยู่ก่อนนี้ถูกต้องหรือไม่ จึงเป็นการใช้ในลักษณะประเมินก่อนเรียน

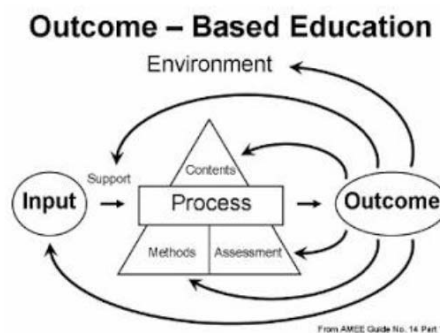
การประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เป็นการประเมินผลที่ในขณะที่จัดการเรียนการสอน การประเมินผลจะมีประสิทธิภาพจะเป็นในลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง

ประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียน (Summative Assessment) เป็นการประเมินผลเพื่อสรุปและเป็น

การตัดสินผลการเรียน การให้คะแนนจากส่วนต่าง ๆ มาใช้ในการประกอบการตัดสินใจของผู้สอน โดยในชั้นการประเมินเพื่อสรุปนี้ จะเป็นการสรุปหรือตัดสิน เช่น ผลการเรียน ผลการประเมิน การอ่าน คติวิเคราะห์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น โดยประโยชน์ที่ได้รับคือ เพื่อเป็นการสรุปว่าผู้เรียนมีความพร้อมระดับใดในเนื้อหาวิชาที่เรียนผ่านมา และเป็นข้อมูลสำคัญผู้สอนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในระดับที่สูงขึ้น

Purpose (ตามวัตถุประสงค์)

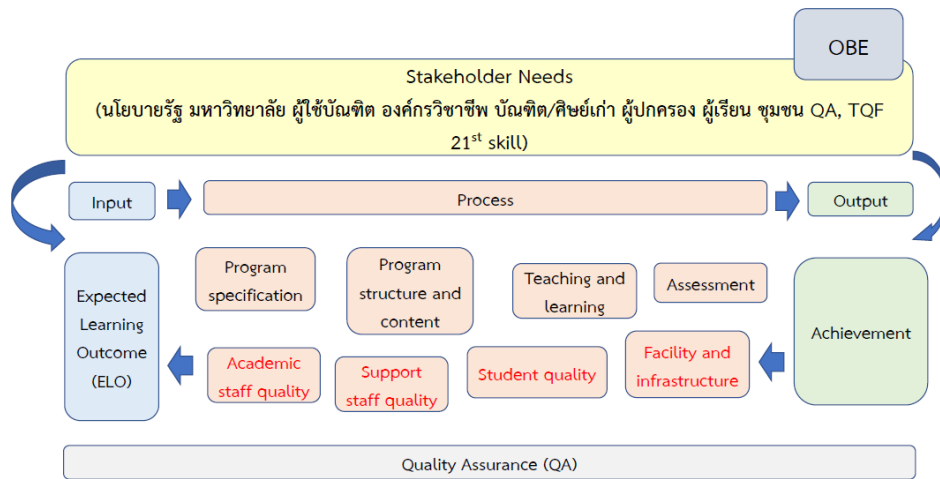
- Assessment **of** learning
การประเมินเพื่อสัมฤทธิ์ผล เป็นการประเมินผลการเรียนรู้
- Assessment **for** learning
การประเมินโดยผู้สอน เป็นการประเมินย้อนกลับเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน
- Assessment **as** learning
การประเมินโดยผู้เรียนประเมินตนเอง

<http://4.bp.blogspot.com/-kxel2E2M2Dk/VfAG9420Y8I/AAAAAAAAAEU/Z4MYiY9fQAg/s1600/3-b2dac490bc.jpg>

เป็นการศึกษาที่เน้นการออกแบบ "กระบวนการ" เพื่อเปลี่ยนแปลงผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลจากการเรียนรู้ของผู้เรียน หลักสำคัญของ OBE คือต้องมีเป้าหมาย (Goal) ที่กำหนดเป็นรูปธรรมด้วยผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) และผู้เรียนทุกคนต้องประสบความสำเร็จ (Accomplishment) ความแตกต่างของการศึกษาเชิงผลลัพธ์กับการศึกษาเชิงผลผลิตที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน การออกแบบการทำงานบนพื้นฐานของ สัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นสำคัญโดยองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) และวัตถุประสงค์ (Objective) หรือเฉพาะผลการเรียนรู้
2. วิธีการวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Assessment Method)
3. ศาสตร์การสอน (Pedagogy) และกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities) หรือ การดำเนินการเรียนการสอน (Teaching/Learning Approaches)

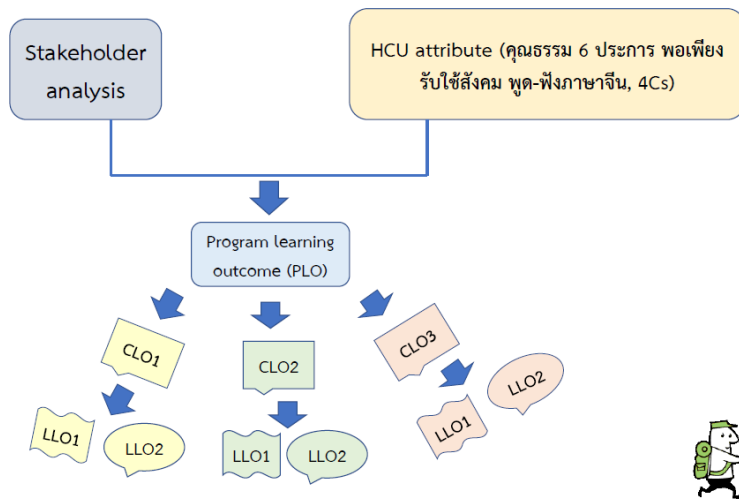

ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตที่จบจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีคุณสมบัติอย่างไร ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการอย่างไร

- นโยบายภาครัฐ หลักสูตรที่เปิด เป็นไปตามความต้องการของภาครัฐ
 - มหาวิทยาลัย นโยบายของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างไร มีเอกลักษณ์ทางด้านใด
 - ผู้ใช้บัณฑิต มีความต้องการที่จะใช้บัณฑิตแบบไหน อยากได้ลักษณะใด หรือไม่มีความต้องการที่จะใช้อย่างไร (จบการศึกษาต้องใช้เวลาในการฝึกงาน 1 ปี หรือ 6 เดือนแล้วสามารถปฏิบัติงานได้เลย)
 - องค์กรวิชาชีพ ตาม มคอ.1 บัณฑิตเป็นอะไรได้บ้าง มีเกณฑ์กลางทั้งหมด 5 ด้านบัณฑิตจะต้องทำอะไรได้บ้าง
 - บัณฑิต/ศิษย์เก่า จะสะท้อนกลับมาอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ได้หรือไม่
 - ผู้ปกครอง มีการสะท้อนกลับมาว่าอยากจะส่งบุตรหลานมาเรียนหรือไม่ จบไปแล้วจะมีงานทำหรือไม่
 - QA การประกันคุณภาพหรือไม่ การจัดการกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐาน
 - TQF คุณภาพของบัณฑิต ทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด
 - 21st Century Skills 4C คือ คิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ แก้ไขปัญหา การสื่อสาร
- บัณฑิตของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีความอดทน ขยัน มีน้ำใจ เรียนรู้ได้ สิ่งที่ขาด คือ ขาดการเป็นผู้นำ ขาดความมั่นใจ จึงจะต้องมีการปรับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

มคอ.1 ทั่วประเทศเหมือนกัน เป็นกรอบมาตรฐานของสาขาวิชานั้น

มคอ.2 ต้องอิงตามเกณฑ์ ที่ มคอ1 กำหนด และสามารถเพิ่มคุณลักษณะบัณฑิตของแต่ละสถาบันได้ การผลิตบัณฑิตแต่ละสถาบันไม่เหมือนกัน และจะอัตลักษณ์ของแต่ละสถาบันไม่เหมือนกัน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีอัตลักษณ์ คือ

1. คุณธรรม 6 ประการ (ชยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู)
2. ปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 3 คุณลักษณะ คือ พอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกัน
3. เรียนรู้เพื่อรับผิดชอบต่อสังคม
4. พูดและฟังภาษาจีนได้
5. 4C คือ คติวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ แก้ไขปัญหา การสื่อสาร

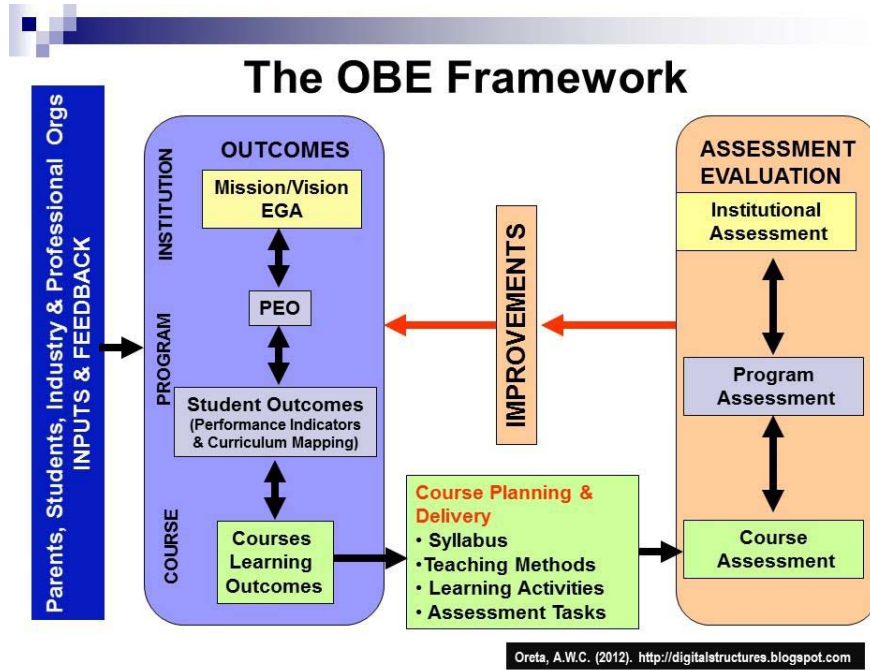
Mapping of PLO and TQF

PLO	คุณธรรม			ความรู้			ทักษะทางปัญญา			ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและIT			ทักษะวิชาชีพ	
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2
PLO1																	
PLO2																	
PLO3																	
PLO4																	
PLO5																	
PLO6																	

- PLO ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร
- TQF มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มี 5 ด้าน แต่ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพิ่มทักษะทางวิชาชีพด้านที่ 6

จาก ตารางแสดงความสัมพันธ์ของผลการเรียนรู้ของหลักสูตร (PLO)

และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF)

การศึกษาเชิงผลลัพธ์ หรือเรียกย่อ ๆ ว่า OBE เป็นการศึกษที่เน้น การออกแบบ “กระบวนการ” เพื่อเปลี่ยนแปลง (Change) ผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลจากการเรียนรู้ของผู้เรียน หลักสำคัญของ OBE คือต้องมีเป้าหมาย (Goal) ที่กำหนดเป็นรูปธรรมด้วยผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) และผู้เรียนทุกคนต้องประสบความสำเร็จ (Accomplishment)